

SPRAWOZDANIE
z działalności Fundacji Wspomaganie Wsi
w roku 2007

1. Dane ogólne

1.1. Nazwa Fundacji

Fundacja Wspomaganie Wsi
ul. Bellottiego 1, 01-022 Warszawa
tel. 636 25-70 do 75, fax 636-62-70
e-mail: fww@fww.org.pl   www.fww.org.pl

ustanowiona przez Prymasa Polski Kard. Józefa Glempa 25 czerwca 1998 r. jako powstała w wyniku połączenia i w miejsce Fundacji Wspomagającej Zaopatrzenie Wsi w Wodę i Fundacji Rolniczej, wpisana do Krajowego Rejestru Sądowego pod numerem 0000136874. Numer statystyczny Fundacji REGON 016022791.

1.2 Cele statutowe Fundacji

Cele statutowe Fundacji Wspomaganie Wsi, zgodnie z Aktem Notarialnym i § 8 Statutu, obejmują:

1. Wspomaganie inicjatyw gospodarczych i społecznych mieszkańców wsi i małych miast oraz inicjatyw związanych z poprawą stanu infrastruktury obszarów wiejskich między innymi poprzez;
  - 1) tworzenie nowych miejsc pracy poza rolnictwem,
  - 2) rozwiązywanie zagadnień gospodarki ściekowej,
  - 3) zaopatrzenie wsi w wodę i poprawę gospodarki wodnej wsi.
2. Poprawa warunków życia i gospodarowania na wsi,
3. Rozwój społeczny i kulturalny wsi,
4. Rozwój oświaty wśród ludności wsi,
5. Ochrona środowiska naturalnego,
6. Wspieranie niekonwencjonalnych źródeł energii,
7. Organizowanie opieki społecznej na wsi.

1.3 Władze Fundacji

Rada Fundacji:

1. Aleksander Szeptycki – przewodniczący
2. Jacek Ambroziak
3. Jerzy Dietl
4. Andrzej Stelmachowski
5. Andrzej Wąsowicz
6. Adam Tański.

Zarząd Fundacji:

1. Piotr Szczepański – prezes
zam. ul. Wyszogrodzka 3 m 60, 03-337 Warszawa
2. Andrzej Kuliszewski
zam. ul. J.Sibeliusa 31, 02-641 Warszawa

3. Mikołaj T. Steppa
zam. ul. Sobieskiego 6 m 30, 02-957 Warszawa

Oświadczenia woli w imieniu Zarządu składają dwaj członkowie Zarządu lub jeden członek i pełnomocnik powołany przez Zarząd.

Fundacja Wspomagania Wsi rozpoczęła działalność z dniem 30 czerwca 1999 roku jako następcą prawny, przejmujący wszystkie prawa i zobowiązania na zasadzie sukcesji uniwersalnej, wykreślonych z rejestru fundacji Fundacji Rolniczej i Fundacji Wspomagającej Zaopatrzenie Wsi w Wodę. (postanowienia Sądu Rejonowego dla m.st. Warszawy Wydział Gospodarczy Rejestrowy XVI z dnia 30 czerwca 1999 r. (1) sygn. Akt XVI Ns. Rej. F-1026/99 w sprawie powołania Fundacji Wspomagania Wsi, (2) sygn. akt XVI Ns. Rej. F-1025/99 w sprawie wykreślenia z rejestru Fundacji Rolniczej, (3) sygn. akt Ns. Rej. F-809/99 w sprawie wykreślenia z rejestru Fundacji Wspomagającej Zaopatrzenie Wsi w Wodę).

2. Działalność statutowa

W 2007 roku wysiłek organizacyjny i finansowy Fundacji skupiał się w znaczącej części na kontynuowaniu działań rozpoczętych w poprzednich latach. Należały do nich przede wszystkim programy finansujące. Nadal prowadzone były programy pożyczek i mikropożyczek dla przedsiębiorców z terenów wiejskich. Pomoc ludziom, którzy chcą utworzyć bądź rozwijać własne pozarolnicze przedsiębiorstwa, jest priorytetem Fundacji. Utrzymywało się też zainteresowanie oferowaną pomocą finansową wśród osób inwestujących w tzw. czystą energetykę, - małe elektrownie wodne i elektrownie wiatrowe.

W 2007 roku ogłosiliśmy 7 konkursów grantowych przeznaczonych dla lokalnych organizacji pozarządowych. W ciągu całego roku we wszystkich programach grantowych Fundacja udzieliła 608 dotacji.

Dla dzieci i młodzieży Fundacja przygotowała program grantowy „Nasza świetlica” i finansowany ze środków unijnych program „Kluby przedszkolaka”.

Dzięki współpracy z Polsko-Amerykańską Fundacją Wolności i trzynastoma samorządami gminnymi kontynuowano programu „e-VITA II”. Celem tego programu jest opracowanie efektywnych metod wdrażania technologii informacyjnych w społecznym i ekonomicznym rozwoju lokalnych społeczności.

W ramach Inicjatywy Wspólnotowej EQUAL (program „Partnerstwo RAZEM”) w pięciu wsiach koło Koszalina w 2007 roku dobiegała końca praca nad wdrażaniem pomysłu wsi tematycznych. Tworzenie takich wsi służy zmianie mentalności ich mieszkańców, promocji postaw przedsiębiorczych, podniesieniu wiary we własne możliwości zarabiania i uczestniczenia w rozwoju gmin. Przedsięwzięto również liczne działania by zdobytymi doświadczeniami zainteresować społeczności marginalizowanych wsi w innych częściach Polski.

Fundacja oferowała także liczne szkolenia, które cieszyły się popularnością nie tylko dzięki atrakcyjności tematycznej, ale i dzięki temu, że – tak jak chociażby program „Internet dla seniora” – wypełniały one luki w istniejącym systemie edukacji pozaszkolnej.

Zorganizowaliśmy też kolejne edycje konkursów internetowych dla młodzieży. Zostały one zrealizowane wspólnie z grupą specjalistów pomagających nam w ocenie merytorycznej nadsyłanych projektów.

2.1. PROGRAMY POŻYCZKOWE

2.1.1 Program Mikropożyczki 05

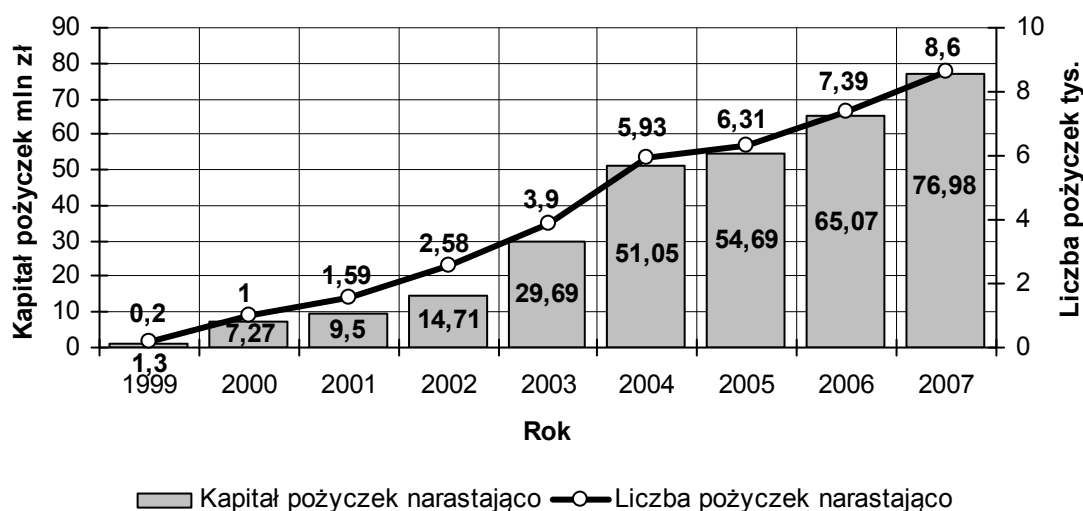
Prowadząc programy mikropożyczkowe Fundacja realizowała jedno z głównych, statutowych zadań – walkę z bezrobociem.

Mikropożyczki udzielane od 1999 roku mieszkańcom wsi i małych miast umożliwiły utworzenie prawie 4 000 nowych przedsiębiorstw! Znaczna ich część to przedsiębiorstwa rodzinne, które zapewniają miejsce pracy nie tylko właścicielowi ale jego najbliższymi.

Programy mikropożyczkowe można uznać za jedno z najbardziej efektywnych działań Fundacji.

Mogły one być kontynuowane nie tylko dzięki zaangażowaniu środków własnych ale i pochodzących ze źródeł zewnętrznych – z Polskiej Agencji Rozwoju Przedsiębiorczości, Agencji Nieruchomości Rolnych i Banku Światowego.

Na rysunku 1 przedstawiono rozwój programów mikropożyczkowych FWW w okresie od 1999 do 2007 roku.

Rys 1. Rozwój programów mikropożyczkowych FWW w latach 1999–2007. Kapitał i liczba pożyczek podana narastająco

W 2007 roku pożyczki wypłacane były ze środków własnych i PARP. Otrzymywali je mieszkańcy wsi i małych miast prowadzący działalność gospodarczą podlegającą rejestracji zgodnie z wymogami „Ustawy o swobodzie działalności gospodarczej” oraz zajmujący się usługami agroturystycznymi i prowadzący pasieki nie mniejsze niż 10 pni pszczelich.

Nowością programu wprowadzoną w 2007 roku było objęcie nim mieszkańców miast o ludności do 30.000 w województwach kujawsko-pomorskim i warmińsko-mazurskim. Dodatkową zmianą było umożliwienie skorzystania z tej pomocy mieszkańcom wsi produkujących ziola.

Warunkiem uzyskania pożyczki dla osób podejmujących działalność gospodarczą było spełnienie przez nich warunków formalno-prawnych pozwalających na jej prowadzenie przed podpisaniem umowy o pożyczkę.

Maksymalna wysokość pożyczki wynosiła 10.000,00 złotych. Pożyczki były nieoprocentowane i udzielane na okres do 24 miesięcy.

Zabezpieczenie pożyczki stanowiło poręczenie co najmniej dwóch osób oraz weksel „in blanco” wraz z deklaracją wekslową wystawioną przez pożyczkobiorcę oraz poręczenie wekslowe wystawione przez poręczycieli potwierdzone przez ich współmałżonków, niezależnie od rodzaju wspólnoty majątkowej.

W 2007 roku program realizowany był głównie na terenie województwa podkarpackiego, podlaskiego, warmińsko-mazurskiego i lubelskiego. Pełniący rolę agentów Fundacji doradcy pożyczkowi, działali ponadto na terenie prawie całego województwa kujawsko-pomorskiego, podkarpackiego, warmińsko-mazurskiego oraz na terenie 7 powiatów położonych we wschodniej części województwa małopolskiego; na terenie 12 powiatów położonych w środkowej części województwa lubelskiego; na terenie 9 powiatów województwa podlaskiego, na terenie jednego powiatu województwa świętokrzyskiego i na terenie jednego powiatu województwa mazowieckiego.

Dystrybucję pożyczek w województwach podano w tabeli 1.

Tabela 1. Liczba umów pożyczkowych podpisanych w 2007 roku i ich wartość w poszczególnych województwach

Lp	Województwo	Liczba umów	Łączna wartość przyznanych pożyczek	Średnia wartość przyznanej pożyczki
1	Kujawsko-pomorskie	158	1 561 000	9 879,75
2	Lubelskie	129	1 278 000	9 907,00
3	Mazowieckie	7	70 000	10 000,00
4	Małopolskie	52	515 000	9 903,85
5	Podlaskie	120	1 168 000	9 733,33
6	Podkarpackie	512	5 020 500	9 805,66
7	Świętokrzyskie	24	240 000	10 000,00
8	Warmińsko-mazurskie	205	2 023 500	9 870,73
	Razem	1207	11 876 000	9 839,27

O wpływie programu Fundacji na sektor mikroprzedsiębiorstw może zorientować maksymalny udział przedsiębiorców korzystających z pożyczek Fundacji w stosunku do liczby mieszkańców danego powiatu prowadzących działalność gospodarczą. Wyniósł on w 2007 roku:

- w powiecie hajnowskim (województwo podlaskie) 6,9%
- w powiecie nowomiejskim (województwo warmińsko-mazurskie) 6,1%
- w powiecie leżajskim (województwo podkarpackie) 6,2%

Decyzję o przyznaniu pożyczki podejmował Zarząd Fundacji na podstawie opinii inspektorów terenowych - pracowników nadzorujących i współpracujących z określoną grupą doradców pożyczkowych. W tym celu w 2007 r. odbyło się 65 posiedzeń Zarządu.

Z początkiem roku 2007 Fundacja współpracowała w realizacji programu z 13 doradcami pożyczkowymi.

W ciągu roku podpisano nowe umowy o współpracy w realizacji programu z 4 doradcami pożyczkowymi – po jednym z terenu województwa podlaskiego, województwa mazowieckiego (powiat Lipsko), podkarpackiego i warmińsko-mazurskiego. Na koniec 2007 roku Fundacja współdziałała więc z 17 doradcami pożyczkowymi.

Doradcy pożyczkowi prowadzą własne firmy, których zakres obejmuje doradztwo finansowe. Wysokość wynagrodzenia za świadczoną usługę jest zależne od ilości pożyczek i terminowości ich spłat.

Prowadzenie programów mikropożyczkowych nie byłoby możliwe bez będącego w posiadaniu Fundacji, odpowiedniego systemu komputerowego kolekcjonowania i obróbki danych. Był on niezbędny na etapie podejmowania decyzji o wypłacie jak przy obsłudze spłat programów, w których dystrybucja pożyczek była prowadzona w latach poprzednich. Sprawy pożyczek przeterminowanych kierowano do współpracującej z Fundacją kancelarii windykacyjnej.

W 2007 roku podpisano 1.207 umów na łączną kwotę 11.876.000 zł. Wypłacono zaś 1.211 pożyczek na kwotę 11.900.000 zł.

Podstawowe dane socjoekonomiczne dotyczące programów mikropożyczkowych prowadzonych przez Fundację przedstawiono w tabeli 2.

Tabela 2. Charakterystyka programów mikropożyczkowych prowadzonych przez Fundację Wspomagania Wsi. Stan w dniu 31 grudnia 2007 r.

	Program					Razem
	PL-480[1]	ANR[2]	PARP[3]	C[1]	PAOW[4]	
1	2	3	4	5	9	10
Liczba wypłaconych pożyczek	2 400	544	248	2419	2 985	8 596
Wartość wypłaconych pożyczek w zł	14 003 700	3 269 000	2 208 500	23 617 500	33 876 800	76 975 500
Średnia wysokość pożyczki w zł	5835	6009	8905	9763	11349	8 955
Liczba aktywnych pożyczek	65	0	102	1979	6	2 152
Kwota zadłużenia w zł = Wartość aktywnych pożyczek	324 911	0	591 636	10 334 039	13 249	11 263 835
Przeciętny wiek pożyczkobiorcy	41	39	41	38	38,0	39,0
Udział kobiet w %	42	41	32	39	40	40,1
Udział posiadaczy działek rolnych w %	53	22	46	26	29,5	35,1
Liczba nowych przedsięwzięć gospodarczych (% w liczbie udzielonych pożyczek)	1 188(50)	287 (53)	44 (18)	808 (33)	1578 (53)	3905 (45)
Rodzaj działalności:						
Handel w %	28,2	37,7	42,0	39,8	37,1	35,6
Usługi w %	58,7	50,5	43,5	49,4	51,5	52,6
Produkcja w %	13,1	11,8	14,5	10,8	11,4	11,8
Liczba pożyczek na 1 etat [5]						371

Liczba pożyczek na 1 doradcę pożyczkowego[8]						127
Kapitał zagrożony (PAR-30) w %[5]	0,9	-	1,3	1,5	-	1,47
[1] Środki własne FWW; [2] Program wspólny z Agencją Nieruchomości Rolnych skierowany do środowisk po ppgr zakończony w 2003 r; [3] Środki z dotacji PARP po programie pomocy dla powodzian; [4] Program współfinansowany przez Bank Światowy, budżet państwa i FWW; [5] Wyliczone wg. "Microfinance Consensus Guidelines", CGAP 2003 .						

Wśród pożyczkobiorców z 2007 roku znajdują się przedsiębiorcy, którzy korzystają z tej formy pomocy po raz kolejny. Udział osób, którzy otrzymały pożyczkę po raz drugi wynosi 30,8%, po raz trzeci – 3,8%, po raz czwarty 1,5%. Jeden pożyczkobiorca otrzymał pożyczkę po raz piąty.

Rodzaje działalności gospodarczej, które uzyskały wsparcie Fundacji obejmuje 38 rodzajów działalności gospodarczej według „Polskiej Klasyfikacji Wyrobów i Usług”. Najwięcej udzielono pożyczek na prowadzenie sklepów detalicznych spożywczych i spożywczo-przemysłowych oraz sklepów wyspecjalizowanych. Stanowiły one 28,4% wszystkich rodzajów działalności wspartych pożyczką Fundacji. Dużo pożyczek zostało także wykorzystanych do prowadzenia działalności związanej z usługami budowlanymi (8, 8%), obsługą i naprawą pojazdów samochodowych i motocykli (6,9%) oraz związanej z usługami transportowymi (4,4%). Proporcje wykorzystania pożyczek Fundacji na poszczególne działy przedsiębiorczości były podobne do proporcji w skali ogólnokrajowej.

Przedsiębiorstwa osób fizycznych o liczbie pracujących do 9 osób w 35,5% ogólnej ich liczby zajmowały się handlem, w 9,6% usługami budowlanymi, a 8,3% usługami transportowymi.

Pożyczki udzielone kobietom prowadzącym działalność gospodarczą stanowią 38,7% liczby wszystkich udzielonych pożyczek. Największy udział kobiet wśród pożyczkobiorców wystąpił w województwie małopolskim 48,1%, i warmińsko-mazurskim – 46,3%, a najmniejszy w województwie lubelskim, w którym wynosi 34,1%.

Udział kobiet, którym udzielono pożyczki na rozpoczęcie działalności wynosi 36,0%, gdy udział ten wśród mężczyzn wynosi 34,1%.

Najwyższy wskaźnik aktywności kobiet w podejmowaniu własnej działalności gospodarczej wystąpił w województwie podkarpackim i wyniósł 44,9%.

Dochody z działalności gospodarczej pożyczkobiorców są w 44,7% przypadków jedynym źródłem dochodu rodziny. Najwyższy udział pożyczkobiorców, dla których dochody z działalności gospodarczej stanowią jedyne źródło dochodów występuje w województwie podkarpackim (47,4%), a najmniejsze w województwie lubelskim (35,7%). W przypadku, gdy dochody z działalności gospodarczej są dodatkowym źródłem dochodu rodziny, pozostałe dochody osiągane są w 74,7% z tytułu wynagrodzenia za pracę współmałżonków pożyczkobiorców. Najniższy wskaźnik zatrudnienia współmałżonków pożyczkobiorców występuje w województwie lubelskim (68,3%). W województwie tym natomiast najczęściej dodatkowym źródłem utrzymania rodziny są emerytury lub renty, które otrzymuje 31,8% współmałżonków pożyczkobiorców.

Wśród pożyczkobiorców przeważają ludzie młodzi. Udział pożyczkobiorców do lat 30 stanowi 28,4%, a do lat 45 – 75,0%. Zwraca uwagę to, że o pożyczkę na prowadzenie działalności gospodarczej występują nieco częściej młode kobiety niż młodzi mężczyźni. Udział młodych kobiet do lat 30 stanowi 30,5% ogólnej liczby kobiet występujących o pożyczkę, natomiast wśród mężczyzn odsetek ten stanowi 29,1%.

Przeważającym wykształceniem pożyczkobiorców jest wykształcenie średnie – posiada je 50,0%, natomiast wykształceniem podstawowym legitymuje się 5,4%, zawodowym 27,3% a wyższym 17,3%.

Na koniec 2007 roku w okresie wypowiedzenia było 10 pożyczek, w tym 4 pożyczki udzielone w 2005 r, 3 pożyczki udzielone w 2006 r. i 3 pożyczki udzielone w 2007 r. W trakcie windykacji sądowej było 13 pożyczek udzielonych w ubiegłych latach.

2.1.2 Wsparcie budowy małych elektrowni wodnych i wiatrowych

Program finansowego wspierania budowy niekonwencjonalnych źródeł energii rozpoczął się już w czerwcu 1991 roku i jest od tej daty nieprzerwanie realizowany przez Fundację.

Należy zaznaczyć, że jest to praktycznie jedyny programem w kraju, zarówno pośród organizacji pozarządowych jak i agencji rządowych, który od ponad 15 lat wspomaga produkcję czystej energii.

Dopiero w 2005 roku zgodnie z wymogiem Unii Europejskiej (Rozporządzenie Ministra Gospodarki Dz. U. Nr 261, poz. 2187) nałożono na właścicieli systemów energetycznych w Polsce obowiązek zakupu energii z odnawialnych źródeł energii. Zniknęła tym samym jedna z podstawowych barier powstrzymujących inwestorów. Zgodnie z powyższym rozporządzeniem w 2010 roku wzrost udziału czystej energii w ogólnej jej produkcji zaplanowano na 10,4%.

O pomoc finansową, udzielaną przez Fundację od czerwca 2003 roku w formie nieoprocentowanych pożyczek, mogą się starać zarówno osoby fizyczne, instytucje kościelne jak i gminy. Budowa małych elektrowni wodnych połączona jest najczęściej z odbudową małej retencji wodnej i poprawą stanu wód gruntowych.

Od rozpoczęcia realizacji programu Fundacja udzieliła 246 pożyczek na kwotę 18.940.000 zł. Wśród 246 wspartych inwestycji było 8 elektrowni wiatrowych.

Łączna moc dotychczas wybudowanych elektrowni wodnych i wiatrowych, objętych programem wynosi 12 300 kW. W roku 2007 Fundacja udzieliła 12 pożyczek na kwotę 1.800. 000 zł, na budowę elektrowni o łącznej mocy produkcyjnej 430 kW.

Pożyczki udzielane są do kwoty 200.000 zł, nie więcej niż do 50% kosztu inwestycji. Okres spłaty wynosi maksymalnie 5 lat, przy karencji do 12 miesięcy, nie dłuższej jednak niż trzy miesiące od zakończenia inwestycji. Zabezpieczeniem spłaty pożyczek jest zapis hipoteczny na obiekcie inwestycyjnym oraz weksel „in-blanco”. Do obsługi merytorycznej programu Fundacja zatrudnia jednego specjalistę na 1/2 etatu.

2.2. SZKOLENIA

2.2.1. Przedsiębiorczość i agroturystyka

W 2007 roku kontynuowano działalność szkoleniową, której celem był rozwój przedsiębiorczości wiejskiej, głównie zaś turystyki i agroturystyki. Przeważająca część szkoleń skierowana była do usługodawców turystyki wiejskiej (kwaterodawców). Dotyczyły one wzrostu jakości usług oraz różnicowanie oferty turystycznej.

W ostatnich latach gospodarstwa agroturystyczne coraz powszechniej rezygnują ze świadczenia usług gastronomicznych. Jest to wynikiem nieznanymi standardów sanitarnych i wynikających z tego obaw. Tematyka części szkoleń dotyczyła więc systemu HACCP i interpretacji regulacji prawnych dotyczących bezpieczeństwa żywności i żywienia. Znacząca część szkoleń skierowana była do pszczelarzy z regionu podlaskiego i zawierała tematy związane z produkcją wysokiej jakości miodu i innych produktów pszczelich.

Konieczność uzyskiwania wysokiej jakości miodu, spowodowana wejściem w życie nowych europejskich norm jakościowych, wymaga wielu zmian w podejściu pszczelarzy do dotychczasowych metod m.in. żywienia i leczenia pszczół. Ponadto, rozpoczęta ogólnopolska kampania "Życie miodem słodzone" mająca za cel zwiększenie konsumpcji miodu w Polsce, zobowiązuje krajowych producentów miodu do produkcji i sprzedaży miodu o wysokich walorach zdrowotnych i smakowych. Wymaga to znajomości i przestrzegania norm bezpieczeństwa produktów pszczelich. Województwo podlaskie posiada szczególnie sprzyjające uwarunkowania dla produkcji zdrowej żywności, w tym wysokiej jakości produktów pszczelich, wobec bardzo niskiego poziomu zurbanizowania i zanieczyszczenia środowiska naturalnego.

Tematem części szkoleń było wykorzystanie dziedzictwa kulturowego dla potrzeb rozwoju lokalnego. Chodziło głównie o wiedzę na temat kierunków tworzenia specyficznej, wyróżniającej oferty turystycznej, podnoszącej atrakcyjność miejscowości lub regionu w oczach turystów. Biorąc pod uwagę dotychczasowy bardzo niski stopień wykorzystania zasobów kulturowych obszarów wiejskich naszego kraju, zainteresowanie mieszkańców dziedzictwem kulturowym wsi jako środkiem i sposobem na zwiększenie dochodów, wydaje się być głęboko uzasadnione. Duże zainteresowanie budzi produkcja pamiątek oparta na tradycyjnych wzorach rękodzielniczych, co również było przedmiotem szkolenia kwaterodawców wiejskich na Mazurach, oraz szkolenia dzieci i młodzieży w południowej części województwa podlaskiego.

Łącznie zrealizowano 40 szkoleń, w których uczestniczyło 975 osób. Przeważająca część szkoleń (87,5%) miała miejsce na terenie Polski Wschodniej i Północno-Wschodniej (województwa lubelskie, podkarpackie, podlaskie, warmińsko-mazurskie), gdzie działalność szkoleniowa łączona była z działalnością pożyczkową.

Szkolenia organizowała jedna osoba z Fundacji, we współpracy z czterema doradcami pożyczkowymi. Łączny koszt usług zewnętrznych związanych z realizacją szkoleń wyniósł 89 564,08 zł.

2.2.2. Rozwój kapitału społecznego środowisk wiejskich – Planowanie i realizacja projektów na rzecz społeczności lokalnych

Celem rozpoczętego w 2006 roku programu było wspieranie środowisk wiejskich poprzez rozwój umiejętności i poszerzenie wiedzy osób aktywnych społecznie w zakresie planowania i realizacji projektów na rzecz społeczności lokalnych oraz sposobów pozyskiwania funduszy. Realizacja celu przebiegała w oparciu o warsztaty szkoleniowe pt. „Planowanie i realizacja projektów na rzecz społeczności lokalnych”.

W dwunastu 3-dniowych warsztatach uczestniczyło 292 osoby, postrzegane w lokalnej społeczności jako liderzy organizacji lub grup nieformalnych, pochodzące ze wsi i miasteczek do 6 tysięcy mieszkańców.

Całkowity koszt projektu wyniósł 193.520,04 zł. Kwota 97.207,75 zł sfinansowana została w ramach Funduszu Inicjatyw Obywatelskich (FIO 2006) zarządzanego przez Ministerstwa Polityki Społecznej.

2.2.3. Internet dla seniora

Adresatami programu były osoby w wieku powyżej 50 lat (w przypadku rencistów dopuszczano możliwość uczestniczenia osób młodszych) mieszkające na wsi lub w małym mieście. Celem szkoleń było nabycie przez uczestników umiejętności posługiwania się komputerem, poruszania się po sieci Internet, podniesienie poziomu wykształcenia dla

spełnienia wymagań rynku pracy, rozszerzenie możliwości zdobywania wiedzy oraz stymulacja aktywności społecznej.

Szkolenia informatyczne zorganizowano w województwach warmińsko-mazurskim, kujawsko-pomorskim i podkarpackim. Program był współfinansowany ze środków Ministerstwa Pracy i Polityki Społecznej w ramach Programu Operacyjnego Funduszu Inicjatyw Obywatelskich (FIO 2007).

W 55 szkoleniach uczestniczyło 706 osób. Średni wiek uczestników wyniósł 58 lat. Najmłodszy miał 22 lata (rencista), najstarszy 80 lata. W szkoleniu wzięło udział 39 osób poniżej 50 roku życia – byli to głównie renciści (nie obowiązywał w ich przypadku limit wieku), oraz kilku uczestników przyjętych ze względu na szczególną sytuację osoby szkolnej (rodzinną, społeczną) np. osoby wychodzące z długotrwałego bezrobocia. Kobiety stanowiły 67 % uczestników, a mężczyźni 33 %.

Wykształcenie uczestników przedstawiało się następująco: 23% wyższe, 48% średnie, 20% zawodowe, 9% podstawowe. Wśród uczestników było 60% emerytów, 18% rencistów, 6% niepracujących, 16% innych osób. 20% uczestników pracuje zarobkowo. 29% pracuje społecznie. 68% uczestników posiada komputer w domu.

Łączne wydatki wyniosły 151.319,83 zł, z czego 117.844,40 zł stanowiła dotacja Ministerstwa, a pozostałe koszty (33475,43 zł) pokryła Fundacja

2.2.4, Maróz 2007 – spotkanie organizacji działających na terenach wiejskich

Kolejne, coroczne spotkanie przedstawicieli lokalnych organizacji odbyło się pod hasłem: - „Internet na wsi - wieś w Internecie”. Między 17 a 19 maja w Marózie 452 lokalnych liderów organizacji z całej Polski, a także wspierających je samorządowców, omawiało możliwości wykorzystania technologii informacyjnych w rozwoju wiejskich społeczności, w szczególności w pracy lokalnych organizacji. Dyskutowano m. in. o blaskach i cieniach darmowego oprogramowania, prowadzeniu księgowości elektronicznej, sposobach skutecznej promocji w Internecie, wykorzystaniu technologii informacyjnych w prowadzeniu lokalnych projektów, bezpieczeństwie w Internecie, internetowych narzędziach i serwisach przydatnych w edukacji. Uczestnicy zapoznali się z zasadami planowania rozwoju technologii informacyjnych w gminie.

Specjalnym gościem spotkania była pani Grażyna Gęsička – Minister Rozwoju Regionalnego, która przekazała informacje o funduszach dostępnych na programy budowania społeczeństwa informacyjnego.

Podczas corocznego „Jarmarku Inicjatyw Wiejskich” organizacje i grupy nieformalne zaprezentowały swoje projekty, a indywidualni twórcy dzielili się swoją sztuką.

Spotkanie zostało zorganizowane w ramach programu „e-VITA II”, we współpracy z Polsko-Amerykańską Fundacją Wolności i Nidzicką Fundacją Rozwoju NIDA.

2.3. BUDOWANIE SPOŁECZEŃSTWA INFORMACYJNEGO NA WSI E-VITA II

„e-VITA II” to druga edycja programu rozpoczętego w 2004 roku. 2007 był drugim rokiem jej realizacji. Celem „e-VITY” jest poprawa możliwości korzystania z technologii informacyjnych, w tym Internetu, przez mieszkańców wsi i małych miast.

Program służy ułatwieniu komunikacji i zdobywania wiedzy potrzebnych w pracy, edukacji i społecznych kontaktach.

Druga edycja programu realizowana była przez Fundację Wspomagania Wsi w partnerstwie z Polsko-Amerykańską Fundacją Wolności. Składała się z trzech głównych elementów: wsparcia wybranych społeczności w wykorzystaniu technologii informacyjnych, przekazywania zbieranych doświadczeń szerokiej grupie odbiorców oraz zapewnienia mieszkańcom wsi doradztwa w zakresie działań społecznych gospodarczych poprzez portal Witryna Wiejska.

Prace w 12 gminach, wybranych do udziału w programie w ogólnopolskich konkursach (5 gmin kontynuowało prace rozpoczęte w pierwszej edycji), prowadzono wspólnie z samorządami i organizacjami pozarządowymi. W 2007 roku wybudowano 11 niekomercyjnych sieci komputerowych. Umożliwiają one dostęp do Internetu mieszkańcom 60 wsi w 11 gminach (do końca 2007 r. podłączono do sieci ponad 1.500 prywatnych abonentów i instytucji, ich liczba rośnie). W 11 miejscowościach powstały publiczne, bezpłatne punkty dostępu do Internetu.

Wspierano praktyczne zastosowanie dostępu do sieci w wybranych społecznościach: udzielono dotacji i doradztwa lokalnym organizacjom, które w efekcie przeprowadziły 23 projekty tworząc gminne, społeczne i edukacyjne strony internetowe (np. <http://kurenda.pl>, www.kulturalia.pl). Ponadto w 20 szkołach wprowadzono oprogramowanie pomocne w działaniu placówek edukacyjnych: Gminną Platformę Edukacyjną, obejmującą elektroniczny dziennik. Przygotowano też i uruchomiono w 12 gminach usługę elektronicznej tablicy ogłoszeń.

Duży wysiłek włożono w realizację programu edukacyjnego. 1.359 mieszkańców z 12 gmin poszerzyło wiedzę podczas 115 szkoleń z zakresu podstawowych i zaawansowanych umiejętności korzystania z komputerów i Internetu.

Wszystkim działaniom prowadzonym w gminach towarzyszyły wsparcie doradców i specjalistyczne szkolenia dla realizatorów (m. in. w zakresie budowy sieci, tworzenia stron www, komunikacji, zarządzania projektami i obsługi różnych rodzajów oprogramowania). Zdobyte doświadczenia i wiedza pomagają zaangażowanym osobom kontynuować działania. Samorzady większości gmin uczestniczących w programie, zachęcane przez mieszkańców, planują rozbudowę powstałych sieci komputerowych. 5 gmin budowę sieci zainteresowało swoich sąsiadów: wspólnie przygotowują koncepcje infrastruktury, o których dofinansowanie zwrócą się do Urzędów Marszałkowskich w ramach Regionalnych Programów Operacyjnych. W 3 gminach liderami w programie były organizacje pozarządowe. Dostarczanie mieszkańcom dostępu do Internetu jest obecnie dla nich sposobem na funkcjonowanie. Zapewniają nowe miejsca pracy.

Doświadczenia zbierane podczas realizacji programu przekazywano innym osobom zainteresowanym wykorzystaniem technologii informacyjnych w swoich gminach. Do nich skierowano konferencje, publikacje i portal Witryna Wiejska.

Największą ze zorganizowanych konferencji było XI Ogólnopolskie Spotkanie Organizacji Działających Na Obszarach Wiejskich. Uczestniczyło w nim 451 osób. 4 seminaria zorganizowano we współpracy z Urzędami Marszałkowskimi - dotyczyły możliwości pozyskania i wykorzystania środków Unii Europejskiej na projekty budowania społeczeństwa informacyjnego.

Łącznie zorganizowano 7 konferencji i seminariów informacyjnych, poświęconych wykorzystaniu Internetu w lokalnym rozwoju. Wzięło w nich udział 1.258 przedstawicieli samorządów i lokalnych organizacji. Ponadto prowadzono wykłady i prezentacje podczas konferencji organizowanych przez inne instytucje. Łącznie wysłuchało ich 813 osób

Wydano 4 książki zawierające porady w zakresie wykorzystania Internetu w lokalnym rozwoju: „Metoda e-VITA – jak informatyzować gminę. Poradnik dla samorządowców”,

„Sieć komputerowa w gminie. Wybrane problemy organizacji i zarządzania” „Strona WWW - po co nam ten kłopot?” oraz „Podręcznik podstawowej obsługi komputera i programu Microsoft Word”. Łączny nakład wydanych publikacji to 9.100 egzemplarzy (w tym 4.500 egzemplarzy z płytą CD). Książki przekazywano podczas spotkań, konferencji i poprzez wysyłkę pocztową. Publikację „Metoda e-VITA” przesłano do wszystkich wójtów i burmistrzów gmin wiejsko-miejskich.

Wsparcie lokalnych liderów objęło też szkolenia z zakresu tworzenia i ewaluacji projektów, prowadzone za pośrednictwem Internetu. Uczestniczyło w nich 500 osób.

Portal Witryna Wiejska, który ma za zadanie dostarczać aktywnym mieszkańcom wsi przydatnych i inspirujących informacji dotyczących działań społecznych, przedsiębiorczości i wykorzystania technologii informacyjnych w 2007 odwiedziło 199.226 unikalnych użytkowników (pojedynczych osób). W tym samym okresie w roku ubiegłym liczba ta wyniosła 115.183 . Wzrost liczby odwiedzin spowodowany był rozwojem zasobów portalu i prowadzoną promocją. Na stronach Witryny zamieszczono 128 nowych artykułów (w tym 40 poradników), 756 informacji i wiadomości, 413 ilustracji i 6 fotoreportaży, 17 filmów i 12 tematów miesiąca. Na forum omawiane są aktualne sprawy ważne dla mieszkańców wsi.

Wkład FWW w realizację programu w 2007 roku wyniósł 439.970 zł, natomiast wkład PAFW: 1.543.711,75 zł. Łącznie wydatki ze środków własnych FWW na realizację drugiej edycji programu w latach 2006 i 2007 wyniosły 809.380 zł, co stanowiło 37,4 % całości wydatków.

Do końca 2007 roku zrealizowano wszystkie zaplanowane elementy „e-VITY II”. Ze względu na pozostałą rezerwę w budżecie (309.000 zł) program przedłużono do 30 kwietnia 2008. W tym czasie przeprowadzone zostaną przygotowania do kolejnych działań, w tym badania potrzeb.

Zespół pracowników FWW, zatrudnionych w 2007 roku przy realizacji programu e-VITA II składał się z 7 osób (jedna zatrudniona była na pół etatu).

2.4. PROGRAM PARTNERSTWO RAZEM W RAMACH INICJATYWY WSPÓLNOTOWEJ EQUAL

Rok 2007 to trzeci rok realizacji projektu „Wioski tematyczne”. Grupa organizacji stanowiących Partnerstwo RAZEM nie uległa zmianie, projekt w dalszym ciągu realizowany jest przez 6 organizacji pozarządowych:

- Fundację Wspomagania Wsi (administrator projektu),
- Koszalińskie Towarzystwo Społeczno Kulturalne (główny partner merytoryczny),
- Stowarzyszenie Ośrodka Szkolno Wychowawczego i wsi Podgórkki,
- Fundację Odnowa Wsi,
- Stowarzyszenie Hobbiton,
- Stowarzyszenie Edukacja Inaczej (ewaluator projektu).

Realizacja programu jest podzielona na trzy działania. W roku 2007 projekt realizowano dwa z nich jednocześnie

Działanie 2 polegało na opracowaniu systemu wchodzenia i powrotu na rynek pracy mieszkańców wiosek popegeerowskich - obszarów dotkniętych degradacją cywilizacyjną. Na obszarach tych po upadku PGR-ów obserwuje się zjawisko dziedziczenia bezrobocia i biedy, brak perspektyw edukacyjnych, zanik więzi społecznych i nasilenie się patologii życia rodzinnego. W ramach projektu Partnerstwa RAZEM zbudowano model wsi tematycznych.

Jest to próba rozwiązania tych problemów, pomysł na zwiększenie aktywności gospodarczej głównie w sferze samo zatrudnienia, opartej na budowaniu lokalnych zasobów, tworzenia nowych więzi społecznych i kreowania nowych liderów.

Do projektu wybrano 5 wsi województwa zachodnio-pomorskiego położonych od siebie w odległości nie większej niż 50 km.

Odległość stanowi istotny czynnik budowania modelu gdyż wsie w przyszłości będą stanowiły zespół wsi tematycznych wzajemnie się wspierający i uzupełniający swoje oferty.

Do projektu przystąpiło ponad 160 beneficjentów, mieszkańców wsi, do których adresowane były różnego rodzaju szkolenia pobudzające ich kreatywność, pomagające znaleźć się ze swoją nietypową ofertą na wymagającym rynku konsumenta – turysty.

Szkolenia realizowane w roku 2007 miały na celu wsparcie osobistych predyspozycji mieszkańców wsi tematycznych z zakresu komunikacji, zarządzania oraz technik promocyjnych.

Dla zwiększenia umiejętności zawodowych (nowe zawody lub rekonstrukcja wymierających, a uatrakcyjniających wieś tematyczną) realizowane były szkolenia zawodowe takie jak kowalstwo, tkactwo, ceramika i malowanie na szkle.

W roku 2007 można było już mówić o efektach projektu. Stworzono model pięciu wsi tematycznych, z produktem charakterystycznym dla każdej z nich. Były to wsie:

- Dąbrowa – Wioska Zdrowego Życia oferująca zajęcia z zielarstwa, medytacji, promująca aktywność fizyczną. Zbudowano w niej ścieżkę zdrowia, oraz prowadzi się zajęcia dla dzieci i młodzieży w gospodarstwach edukacyjnych.
- Iwięcino – Wioska Końca Świata, gdzie powstała galeria czasu, gdzie odbywają się zajęcia edukacyjne związane z „różnymi końcami świata”, w ujęciu historycznym, geograficznym, kulturowym.
- Papyoty – Wioska Źródeł i Labiryntów, gdzie posadzone w ramach projektu labirynty są tylko jedną z atrakcji wykorzystywanych do prowadzenia gier zajęć dydaktycznych, gier i zabaw terenowych związanych z labiryntami. Powstaje charakterystyczny dla tej wsi kalendarz imprez z labiryntem w tle.
- Podgórkki – Wioska Baśni i Zabawy – przygotowana jest do promowania zajęć artystycznych również dla osób niepełnosprawnych, oraz turystyki rowerowej, obejmującej trasę na której położone są wszystkie wsie tematyczne biorące udział w projekcie.
- Sierakowo Sławieńskie – w projekcie pełniło rolę przykładu budowania tematu wsi w oparciu o fabułę. W realizacji projektu powstały nowe zawody statysta w grach terenowych, wytwórca pamiątek, ściśle związanych ze specjalizacją wsi.

Poza działaniami na rzecz beneficjentów projektu, odbywała się również promocja projektu. Wydrukowano 2 edycje folderów wiosek tematycznych wraz z ulotkami dla każdej ze wsi, zamówiono obwoźne stoisko promocyjne, które będzie wykorzystywane przez zespół wsi tematycznych dla ich promocji w czasie imprez i targów turystycznych. Opracowano również przy udziale grafików spójny dla wszystkich wsi system informacji wizualnej – każda wieś posiada swoje logo.

W lipcu 2007 roku w Koszalinie odbyło się ostatnie z serii 5 zaplanowanych spotkań Partnerstwa ponadnarodowego EUROVILLAGE. W spotkaniu uczestniczyli Partnerzy ze Słowacji, Włoch, Portugalii i Polski. Ustalono ostateczną treść i formę wypracowanego w ramach współpracy pakietu z przykładami inicjatyw wiejskich i uwarunkowań ich realizacji w poszczególnych partnerskich krajach. Zaprezentowano też zagranicznym partnerom wsie tematyczne powstałe w ramach projektu.

Początkowo przewidziana na realizację Działania 2 kwota 3.075.946 zł została podniesiona przez instytucję zarządzającą programem o 536.350 zł, a termin jej realizacji został przesunięty z 31 czerwca 2007 do 31 marca 2008 r.

Działanie 3 polega na upowszechnianiu rezultatów wypracowywanych w trakcie Działania 2. Na potrzeby tego działania zabezpieczono budżet w wysokości 458.690 zł. Prace rozpoczęto w pierwszym kwartale 2007 roku. Realizatorem działania 3 są trzy organizacje: Fundacja Wspomagania Wsi, Koszalińskie Towarzystwo Społeczno Kulturalne i Stowarzyszenia Hobbiton.

Efektom działań promocyjnych było uznanie projektu przez Ministerstwo Rozwoju Regionalnego i Fundusz Współpracy jako jednego z najciekawszych do upowszechniania. Opis projektu znalazł się w wydanej przez Fundusz Współpracy „Katalogu dobrych praktyk na terenach wiejskich” gdzie znalazł się wraz z innymi dwunastoma wybranymi, najciekawszymi projektami.

Fundacja jako Administrator projektu podpisała z Funduszem dodatkową umowę o współpracy w ramach której wspiera tworzenie wsi tematycznych w innych rejonach kraju. W ramach konsultacji z pracownikami projektu powstają wsie tematyczne w ponad 10 miejscowościach na terenie całej Polski.

Pracownicy projektu występują w roli ekspertów na spotkaniach i seminariach organizowanych przez Fundusz Współpracy.

W ramach zadań związanych z upowszechnianiem, w grudniu 2007 w zamku Krąg odbyła się konferencja dla wszystkich, zainteresowanych modelowym rozwiązaniem. Uczestnikami konferencji byli przedstawiciele władz lokalnych i wojewódzkich, burmistrzowie, wójtowie i sołtysi, oraz przedstawiciele szkół wyższych zainteresowani implementacją tematu do programów nauczania studentów kierunków związanych z rozwojem wsi. W trzydniowej konferencji połączonej z wizytą studyjną we wsiach tematycznych uczestniczyło ponad 100 osób.

2.5. KLUBY PRZEDSZKOLAKA NA WSI

Rozpoczęty w 2006 roku program współfinansowany jest ze środków Unii Europejskiej w ramach Europejskiego Funduszu Społecznego. Program realizowany jest w ramach Sektorowego Programu Operacyjnego Rozwój Zasobów Ludzkich w Priorytecie 2. „Rozwój Społeczeństwa Opartego na Wiedzy” podpunkt 2.1. „Zwiększenie dostępu do edukacji - promocja kształcenia przez całe życie, a) Zmniejszenie dysproporcji edukacyjnych pomiędzy wsią a miastem” Instytucją wdrażającą jest Ministerstwo Edukacji Narodowej.

Fundacja Wspomagania Wsi jako lider działa w partnerstwie z Fundacją Rozwoju Dzieci im. J. A. Komeńskiego (odpowiedzialną za kształt merytoryczny) oraz Centrum Doskonalenia Nauczycieli i Kształcenia Ustawicznego w Suwałkach i Powiatowym Ośrodkiem Doskonalenia Nauczycieli w Lublinie (partnerzy odpowiedzialni za logistykę szkoleń, logopedów, psychologów oraz długofalowe wsparcie metodyczne klubów po zakończeniu projektu).

Celem programu jest upowszechnienie edukacji przedszkolnej na obszarach wiejskich, w miejscowościach, w których nie ma przedszkoli, poprzez zakładanie i wyposażenie klubów przedszkolaka, przeszkolenie nauczycieli i warsztaty dla rodziców.

Program będzie realizowany w ciągu 17 miesięcy od 1 listopada 2006 do 31 marca 2008. W pierwszych dwóch miesiącach działania projektu rozesłano informacje do wszystkich gmin obu województw; spośród 62 zgłoszeń wybrano 20 gmin Z wybranymi gminami podpisano umowy i przekazano szczegółowe zasady. organizowania klubów.

Następnie w dwóch turach przeprowadzono szkolenia dla nauczycieli. W województwie podlaskim w szkoleniu łącznie wzięło udział 28 nauczycielek, 9 specjalistów (logopedów i psychologów). W województwie lubelskim – 47 nauczycielek oraz 11 specjalistów i 2 doradców metodycznych. Szkolenia dotyczyły m.in. technik twórczych w pracy tematycznej, specyfiki pracy w klubie, organizacji zajęć, organizacji przestrzeni, obserwacji i dokumentacji rozwoju dzieci. W dodatkowych szkoleniach doskonalących w województwie podlaskim wzięło udział 21 nauczycielek i 6 specjalistów; w województwie lubelskim – 31 nauczycielek i 5 specjalistów oraz jeden doradca metodyczny. Szkolenia te miały charakter superwizyjny: nauczycielki mogły podzielić się swoim doświadczeniem pracy w klubach, opowiedzieć o swoich trudnościach i sukcesach. Doskonalono także merytoryczne aspekty pracy.

W październiku i listopadzie 2007 odbyły się warsztaty dla rodziców (w 20 gminach) poświęcone potrzebom emocjonalnym małych dzieci oraz specyfice pracy w klubach i roli rodziców.

Kluby działają w 11 gminach województwa lubelskiego (Dębowa Kłoda, Gościeradów, Głusk, Krzywda, Lubartów, Niedzwica Duża, Poniatowa, Strzyżewice, Wisznice, Włodawa i Wołyń) i w 9 gminach województwa podlaskiego (Augustów, Bargłów Kościelny, Ciechanowiec, Dubicze Cerkiewne, Krasnopol, Mały Płock, Narewka, Szudziałowo i Szypliszki). Od kwietnia 2007 pracowały wszystkie 62 przewidziane w projekcie kluby.

W 2007 program objął 987 dzieci. Z tej grupy w trakcie roku 178 dzieci odeszło do zerówki, a na ich miejsce przyjęto 139 nowych. Pod koniec 2007 do klubów uczęszczało łącznie 796 dzieci. Każda grupa liczy 8-16 dzieci, pracuje przez 15 godzin w tygodniu w oparciu o „Program pracy z dziećmi w Ośrodkach Przedszkolnych” zgodny z podstawą programową wychowania przedszkolnego. Praca z dziećmi podlega dokumentowaniu w postaci kart obserwacji, które staną się główną podstawą ewaluacji projektu, a także „teczek” z pracami plastycznymi, obrazującymi postępy w rozwoju psychofizycznym. Co miesiąc nauczycielki przesyłają sprawozdania do koordynatora w Fundacji Komeńskiego.

Raz w miesiącu każdy klub odwiedzają specjaliści – obserwują dzieci, diagnozują ewentualne problemy rozwojowe, udzielają wskazówek nauczycielkom oraz rodzicom.

Z powodu nieprzekazywania przez MEN środków finansowych zgodnie z harmonogramem realizacja projektu była poważnie zagrożona. Łącznie w 2007 roku gminy zaangażowały w projekt środki w wysokości 1.788.701,74 zł, z czego tylko nieco ponad połowa (913.223,88 zł) została im zrefundowana z dotacji. Mimo początkowych wątpliwości wielu koordynatorów w gminach (dot. frekwencji dzieci, zaangażowania rodziców) projekt spotkał się z wielkim zainteresowaniem. Rodzice wręcz nie wyobrażają sobie, żeby kluby zakończyły działalność. Niekiedy brakuje miejsc dla chętnych; zapisywane są dzieci roczne (z góry – aby mieć gwarancję przyjęcia).

Monitoringi prowadzone przez FWW objęły: 2 tury szkoleń zasadniczych, po jednej w każdym województwie; szkolenia doskonalące w obu województwach (w ramach których przedstawiciel FWW przeprowadził dwugodzinne warsztaty nt. współpracy i komunikacji pomiędzy nauczycielkami a gminą oraz partnerami projektu) oraz 10 gmin (Wisznice, Dębowa Kłoda, Szypliszki, Szudziałowo, Narewka, Dubicze Cerkiewne, Augustów, Krasnopol, Strzyżewice, Niedzwica Duża). Raporty (zawierające informacje nt.: wyposażenia, stanu bezpieczeństwa, pomocy dydaktycznych, relacji m. władzami Gminy, koordynatorem, nauczycielkami i rodzicami) zostały przekazane partnerom oraz koordynatorom w gminach.

Jednym z zadań FWW jest przekazanie założeń programu do Urzędów Marszałkowskich konstruujących priorytety w konkursach na rozdział środków EFS oraz współpraca z Partnerami przy szerokim upowszechnieniu programu edukacji przedszkolnych wśród decydentów oraz rodziców na terenach wiejskich. Odbyły się dwa spotkania powołanego w tym celu Zespołu Doradczego (m.in. specjaliści od edukacji i polityki edukacyjnej, radni powiatowi i gminni).

Cele krótkoterminowe zostały osiągnięte: trwa praca w klubach. Ocena efektów projektu w odniesieniu do poszczególnych dzieci, społeczności lokalnych oraz zawodowego rozwoju nauczycieli jest planowana na początek 2008 w postaci raportu ewaluacyjnego. W grudniu 2007 przygotowano koncepcję ewaluacji wraz z narzędziami w postaci ankiet (w Ośrodkach Doskonalenia Nauczycieli w Białej Podlaskiej i Białymstoku).

Przy realizacji prac administracyjnych zatrudnionych są w Fundacji 3 osoby na 2 1/2 etatu.

Koszty FWW (2007)

Według aneksu do umowy o dofinansowanie z MEN z dnia 31.01.2008 wydatki ponoszone przez gminy nie są traktowane jako koszty FWW (zgodnie z zasadą partnerstwa).

Do 31 grudnia 2007 r. wydatki na realizację programu poniesione przez Fundację wyniosły 198.907,19 zł.

2.6. KONKURSY GRANTOWE DLA ORGANIZACJI POZARZĄDOWYCH

2.6.1. Nasza wieś nasza szansa

Konkurs ma zachęcać mieszkańców wsi i małych miasteczek (do 6 tys. mieszkańców) do tworzenia nowych miejsc pracy. Działania te mają ograniczać przyczyny ubóstwa i bezradności wobec trudnych sytuacji życiowych oraz aktywizować i angażować mieszkańców we wspólne inicjatywy podnoszące ich jakość życia. W ramach konkursu przyznawane są dotacje do 10 000 zł. Dodatkowo dla wszystkich chętnych organizowane są szkolenia na temat tego, jak realizować takie projekty oraz jak pozyskiwać na nie pieniądze.

Na konkurs nadesłano 389 projektów, z których 46 nie spełniało wymogów formalnych konkursu, grupę 78 najlepszych wniosków przedstawiono do oceny 6 członków Komisji Konkursowej, która wyróżniła 27 projektów, przyznając im dotacje w łącznej kwocie 322.722 zł. Wszystkie nagrodzone projekty powinny być zrealizowane do sierpnia 2009 roku.

Całkowity koszt projektu wyniósł 355.805 zł, w tym: 322.722 zł to przekazane dotacje.

W realizacji programu uczestniczy finansowo DnB Nord, który udzielił dotacji 10 000 zł.

2.6.2. Środowisko naturalne nasza szansa - 2007

Jest to konkurs mający aktywizować społecznie i gospodarczo mieszkańców wokół ochrony i racjonalnego wykorzystania zasobów środowiska naturalnego. Działania podejmowane w ramach nagrodzonych projektów mają też tworzyć lub przyczyniać się do tworzenia nowych miejsc pracy i nowych możliwości pozyskiwania dochodów.

Na konkurs nadesłano 136 projektów, z których 15 nie spełniało wymogów formalnych konkursu, grupę 43 najlepszych wniosków przedstawiono do oceny 6 członków Komisji Konkursowej, która wyróżniła 27 projektów, przyznając im dotacje w łącznej kwocie 246.666 zł. Wszystkie nagrodzone projekty są w fazie realizacji, której koniec przewidywany jest najpóźniej na styczeń 2009.

Całkowity koszt projektu wyniósł 280 245 zł w tym 246.666 zł przeznaczono na dotacje.

W realizacji programu uczestniczy finansowo bank DnBNord, który udzielił dotacji 10 000 zł.

2.6.2. Kultura bliska

Celem tego ogłaszanego corocznie od 2000 roku konkursu jest wspieranie oddolnych inicjatyw społeczności lokalnych koncentrujących się wokół troski o zasoby lokalnej kultury. Konkurs skierowany jest do stowarzyszeń, towarzystw, fundacji i innych organizacji pozarządowych jak również do rad sołeckich, gminnych ośrodków kultury, bibliotek, szkół i innych instytucji edukacyjnych, parafii, uniwersytetów ludowych, niepublicznych placówek muzealnych i ochotniczych straży pożarnych.

Projekty zazwyczaj poświęcone są pielęgnowaniu lub odtwarzaniu elementów kultury materialnej takich jak np. cmentarze, kapliczki, stare przedmioty związane z gospodarowaniem na roli lub z gospodarstwem domowym. Jeśli chodzi o projekty odnoszące się do kultury niematerialnej, ich autorzy zajmują się np. zbieraniem tradycji związanych z rokiem obrzędowym, badaniem genezy tradycyjnego nazewnictwa, zbieraniem dawnych pieśni, zabaw dziecięcych, badaniem lokalnej historii i dziejów dawnych mieszkańców itp.

W 2007 roku na konkurs napłynęło 469 projektów. 7 z nich napłynęło po terminie i nie podlegało w związku z tym ocenie. Z spośród pozostałych 462 projektów, 94 ocenione najwyżej podczas wstępnej oceny według kryteriów podanych w ogłoszeniu o konkursie zostały przekazane komisji.

Komisja konkursowa zdecydowała o przyznaniu dotacji pięćdziesięciu ośmiu organizacjom. Realizacja projektów finansowanych w tej edycji konkursu rozpoczęła się we wrześniu 2007 i potrwa w większości przypadków do jesieni 2008.

2.6.3. Ochrona różnorodności biologicznej szansa dla wsi

Celem konkursu jest wsparcie zrównoważonego wykorzystania rodzimych ras zwierząt gospodarskich oraz gatunków roślin uprawnych i ozdobnych w rozwoju gospodarczym terenów wiejskich.

W 2007 roku w ramach tego programu przeprowadzono badania ewaluacyjne projektów nagrodzonych w edycjach konkursu, które odbyły się w poprzednich latach. W wyniku badań jakościowych, wywiadów i obserwacji przeprowadzono analizę sposobu realizacji i ocenę efektów czterech zrealizowanych projektów. Badania przeprowadzono we wsiach: Somianka (w. mazowieckie); Tłuchowo (woj. kujawsko-pomorskie); Nebrowo Wielkie (woj. pomorskie); Węsiory (woj. pomorskie).

Analiza danych z przeprowadzonych badań pozwala na wskazanie czynników decydujących o efektywności projektów. Należą do nich:

- Zdefiniowanie celów w sposób mierzalny w oparciu o rzetelnie przeprowadzoną diagnozę potrzeb beneficjentów (obszar: sposób sformułowania celów).
- Jasno określona grupa beneficjentów i ściśle ustalone zasady uczestnictwa w projekcie (obszar: sposób rekrutacji beneficjentów).
- Bieżące systematyczne kontrolowanie sposobu realizacji działań (obszar: monitoring i ewaluacja projektu).
- Bieżące i szczegółowe informowanie lokalnej społeczności o celach i działaniach na wszystkich etapach realizacji projektu (obszar: sposób promocji projektu).

Koszt ewaluacji wyniósł 5 699 zł. Znacząca część kwoty została pokryta z dotacji 4 000 zł uzyskanej z programu GEF/SGP UNDP.

2.6.4. Nasza świetlica

Zamierzeniem programu jest stworzenie możliwości dostępu do informacji i racjonalnego spędzenia czasu mieszkańcom terenów wiejskich. Chodzi szczególnie o wsie „na uboczu”, z których jest daleko do miejscowości gminnej będącej zwykle siedzibą biblioteki, szkoły czy domu kultury.

Realizowany pomysł ma rewitalizować ideę świetlic czy też klubów wiejskich jednak w nowej formie i w inny sposób. Chodzi o samodzielne tworzenie przez mieszkańców miejsc wspólnych spotkań i pożytecznego spędzania czasu, w których będzie zapewniony:

- stały i bezpłatny dostęp do Internetu oraz pomoc w jego wykorzystywaniu i wyszukiwaniu informacji,
- podstawowy zestaw słowników, encyklopedii (w formie tradycyjnej i elektronicznej),
- możliwość samodzielnej nauki z wykorzystaniem Internetu i programów multimedialnych,
- możliwość odrabiania lekcji,
- możliwość rozwijania zainteresowań, uczestniczenia w różnorodnych zajęciach, twórczego spędzania wolnego czasu,
- możliwość swobodnego spotkania się i wspólnych działań dzieci, młodzieży, dorosłych i osób starszych (integracja międzypokoleniowa),
- możliwość organizowania zebrań mieszkańców wsi oraz różnego rodzaju kursów i szkoleń,

Świetlice/kluby prowadzone są przede wszystkim przez lokalne organizacje pozarządowe, które mogą mieć w nich swoją siedzibę.

W ramach programu prowadzone są dwa działania:

- Konkurs grantowy „Nasza Świetlica, Nasz Klub” polegający na udzielaniu dotacji (5-20 tys. zł) na prowadzenie wiejskich świetlic/klubów przez okres co najmniej 1 roku.
- Działania wspierające tzn. warsztaty dla osób bezpośrednio zaangażowanych w działalność świetlic/klubów i organizacji realizujących zgłoszone do konkursu projekty.

W 2007 roku zakończono realizację projektów zgłoszonych na pierwszy, ogłoszony w 2006 roku konkurs dla wsi popegeerowskich (81 dotacji, 1.247.931 zł). Trwała też realizacja i rozliczanie projektów nagrodzonych w drugim konkursie (58 dotacji, 1.000.927 zł). Ogłoszono trzecią edycję konkursu na który wpłynęło 527 wniosków. Wyniki ogłoszone będą w 2008 roku.

W ramach programu przeprowadzono 4 warsztaty „Nasza świetlica dziś i jutro”- „Planowanie projektowe w działaniach na rzecz środowiska lokalnego”, których celem było umożliwienie wymiany doświadczeń, integracja, wsparcie i zwiększenie umiejętności niezbędnych do prowadzenia/tworzenia nie tylko świetlic ale też lokalnych organizacji i działań w środowisku wiejskim. W warsztatach uczestniczyło 75 osób reprezentujących organizacje i świetlice, które otrzymały dotacje. Warsztaty zapoczątkowały współpracę między świetlicami. Łączny koszt warsztatów wyniósł 27.023 zł.

Niestety, nie we wszystkich świetlicach wspartych finansowo przez Fundację w pierwszych dwóch edycjach konkursu zapewniony został dostęp do Internetu. Przyczyną jest niewiedza mieszkańców wsi na temat stosowanych obecnie rozwiązań technicznych przy podłączeniu do sieci jak również brak rozeznania rynku i doradztwa technicznego.

2.6.5 Pożyteczne ferie

Program ten ma na celu umożliwienie organizacji ferii dla dzieci wiejskich, które nie wyjeżdżają w tym czasie ze swoich domów. Wymogiem konkursu jest by projekt zorganizowany był w miejscu zamieszkania lub okolicy, musi też on mieć charakter edukacyjny, być pożyteczne i angażować rodziców lub mieszkańców wsi. Wnioski o dotację mogą składać zarówno organizacje posiadające osobowość prawną jak i nie zarejestrowane. Po przesłaniu do Fundacji są one oceniane przez komisję przy użyciu systemu punktacji. W 2007 roku na czwarty już konkurs „Pożyteczne ferie” nadesłano 590 wniosków, z których dotacjami do 2.000 zł nagrodzono 261 projektów na kwotę 502.069,- zł.

2.6.6. Pożyteczne wakacje

Była to już IV edycja konkursu „Pożyteczne wakacje”. Jego zasady są podobne do konkursu „Pożyteczne ferie”. Z 750 wniosków, które wpłynęły do 11 maja 2007 r. Fundacja nagrodziła 181 projektów na kwotę 500.232,- zł. Z pozostałych 569 wniosków duża część osiągnęła wymaganą ilość punktów, a nawet ją znacznie przekroczyła. Przyjęto jednak zasadę, że nagrodzone zostaną projekty, które otrzymają najwyższą ilość punktów, aż do wyczerpania przeznaczonej na nagrody kwoty (500.000,- zł).

2.7. KONKURSY INTERNETOWE DLA MŁODZIEŻY

2.7.1. Poznawaj Polskę 2007

Internetowy konkurs „Poznawaj Polskę” jest corocznym projektem mającym na celu zarówno rozwijanie wiedzy gimnazjalistów o Polsce, jak również promowanie Internetu jako źródła informacji i pomocnego narzędzia w rozwoju intelektualnym. Laureaci konkursu otrzymują nagrody pieniężne (1.000 zł) i książki oraz są zapraszani do Warszawy z jednym opiekunem na uroczyste wręczenie dyplomów. Nagrody otrzymują również szkoły, w których eseje przynajmniej pięciu gimnazjalistów zostały ocenione najwyżej.

Przygotowania do konkursu trwały od września 2006 roku. Składał się on z trzech etapów. W pierwszym z nich uczestnicy musieli odpowiedzieć na 80 pytań testowych, w drugim na 30 pytań testowych. Oba testy uczestnicy rozwiązywali na stronie internetowej konkursu (www.know-poland.org.pl), posługując się specjalnie do tego celu stworzonym narzędziem. Trzeci etap polegał na napisaniu eseju na jeden z piętnastu zaproponowanych przez Fundację tematów. Laureatami zostało 29 osób.

Spotkanie laureatów rozpoczęło się 2 kwietnia 2007 r. w Collegium Civitas i trwało trzy dni. Pobyt gimnazjalistów w Warszawie obejmował zwiedzanie miasta, zapoznanie się z jego historią (np. Muzeum Powstania Warszawskiego, Zamek Królewski) oraz życiem kulturalnym (wyjście do opery).

W konkursie brało udział 2.889 uczestników z czego tylko 1.395 odpowiedziało na pytania z I etapu. Do II etapu weszło 159 osób, a do finału 29. Autorzy pięciu najlepszych esejów wygrali nagrody specjalne dla swoich szkół. Koszt przeprowadzenia konkursu wynosi 60.000 zł.

Laureaci byli bardzo zadowoleni z pobytu w Warszawie, poszerzyli swoje horyzonty. Wielu uczestników konkursu z 2007 roku przystępuje do kolejnej edycji konkursu w roku 2008, a ci, którzy ukończyli już gimnazjum, biorą udział w konkursie „Know America”.

17 września 2007 r. ogłoszono kolejną edycję konkursu 1 października opublikowano pytania testowe pierwszego etapu.

Do udziału w konkursie zarejestrowało się 2.429 osób, 925 odpowiedziało na pytania I etapu. Do II etapu zakwalifikowano 199 osób, a do finału 83 osoby. Rozstrzygnięcie konkursu nastąpi w marcu 2008.

2.7.2. Know America 2007

Konkurs „Know America” (Poznawaj Amerykę) jest corocznym projektem mającym na celu przybliżenie młodzieży w wieku licealnym kultury Stanów Zjednoczonych i promowanie Internetu jako źródła wiedzy z różnych dziedzin, pomocnego narzędzia w rozwoju intelektualnym. Adresatami konkursu są uczniowie szkół ponadgimnazjalnych. Kolejne jego edycje ogłaszane są na jesieni, a ich rozstrzygnięcie następuje w następnym roku na wiosnę.

Od września 2006 trwały przygotowania do ogłoszenia konkursu, który wystartował 1 października i składał się z dwóch etapów. Do udziału w „Know America 2007” zarejestrowało się na stronie www.know-america.org.pl 963 uczestników, ale tylko 343 odpowiedziało na pytania testu w I etapie. Do drugiego etapu zakwalifikowano 64 osoby, z których wyłoniono 23 laureatów.

Dwóch uczniów – autorów najciekawszych esejów wygrało nagrody dodatkowe w postaci książek dla swoich szkół. Witrynę internetową poświęconą konkursowi otworzono 27.250 razy.

Trzydniowe spotkanie laureatów Know America 2007 rozpoczęło się 21 marca 2007 od wykładu poświęconego tarczy antyrakietowej w Collegium Civitas. Uczniowie wzięli udział w specjalnie dla nich zorganizowanym w Ambasadzie USA spotkaniu „Meet America” podczas którego kilku dyplomatów, na czele z ambasadorem Victorem Ashem mówiło o swojej pracy. Laureaci zwiedzali też szkołę amerykańską w Konstancinie, mieli tam możliwość przysłuchiwania się wybranym lekcjom. Punktem kulminacyjnym spotkania było przyjęcie wydane na cześć uczniów przez Ambasadora USA w jego rezydencji. Inne punkty spotkania to zwiedzanie Muzeum Narodowego i Muzeum Plakatu oraz wizyta w kinie.

Koszta poniesione przez FWW wynoszą ok. 30.000 zł.

Z informacji otrzymanych od laureatów wynika, że udział w konkursie wpłynął na plany dotyczące studiów niektórych osób. Kilku laureatów pisało o dostaniu się na Amerykanistykę.

Kolejna, piąta edycja konkursu została ogłoszona 1 X 2007. W piątej edycji wprowadzono trzeci etap, który wyłoni dwójkę laureatów, którzy pojadą latem 2008 na trzy tygodnie do USA. Będą uczestniczyć w letnim Instytucie dla młodzieży „The Benjamin Franklin Transatlantic Fellows Initiative”. Laureat pierwszej nagrody otrzyma ponadto indeks na studia amerykańskie w Collegium Civitas oraz zwolnienie z opłat związanych z przyjęciem na studia i zwolnienie z czesnego za pierwsze dwa semestry.

2.8. DOTACJE RÓŻNE

2.8.1. Program stypendiów pomostowych

Program „Stypendiów pomostowych” jest częścią rozbudowanego systemu stypendialnego prowadzonego przez Fundację Edukacyjną Przedsiębiorczości z Łodzi we współpracy m.in. z Polsko-Amerykańską Fundacją Wolności, Narodowym Bankiem Polskim, Agencją Nieruchomości Rolnych, firmą „Polskie Młyny”, Fundacją Jana K. Steczkowskiego, Fundacją PZU. Jego celem jest pomoc młodym ludziom ze wsi i małych miast w zrealizowaniu aspiracji edukacyjnych i wyrównywanie szans dostępu do edukacji wobec rówieśników z miast.

W 2007 roku Fundacja Wspomagania Wsi uczestniczyła w II i IV segmencie programu „Stypendiów pomostowych” wraz z koalicją 28 lokalnych organizacji pozarządowych, które są zainteresowane wyborem i wsparciem stypendystów z terenu na którym działają. Pełne stypendium roczne wynosiło 3.800 zł.

Po podpisaniu 28 umów dotacyjnych wypłacono kwotę 160.550 zł co umożliwił udzielenie 169 stypendiów.

2.8.2. Program stypendialny Fundacji Dzieło Nowego Tysiąclecia

Program polega na przyznawaniu stypendiów szczególnie uzdolnionej i jednocześnie ubogiej młodzieży gimnazjalnej z zaniedbanych terenów wiejskich. Fundacja Dzieło Nowego Tysiąclecia (FDNT) stawia sobie za cel objęcie pomocą zdolnego ucznia przez wiele lat od gimnazjum, poprzez naukę w liceum, aż po okres studiów. W 2007 roku Fundacji Wspomagania Wsi wsparła działania FDNT dotacją 150.000 zł.

2.8.3. ALIANTE 2007 (www.project-aliante.org.pl)

Prowadzony od grudnia do października 2007 projekt Aliante 2007 był kolejną edycją międzynarodowego konkursu dla młodzieży w wieku 15 – 19 lat. Celem projektu jest rozwijanie wśród uczniów szkół średnich zainteresowania polityką zagraniczną, sprawami bezpieczeństwa międzynarodowego oraz funkcjonowania organizacji międzynarodowych takich jak NATO, Unia Europejska, OBWE. Istotnym zadaniem konkursu jest również przybliżenie uczestnikom problematyki położenia Polski w Europie i jej relacji z sąsiadami. Daje on możliwość udziału w międzynarodowym projekcie i przygotowuje do pracy w środowisku międzynarodowym szczególnie podczas finału, gdzie spotykają się najlepsi uczestnicy z krajów Europy biorących udział w projekcie. Program finału jest skomponowany tak, by dać młodym Europejczykom szanse nie tylko na zdrową rywalizację lecz także wymianę doświadczeń, wiedzy i umiejętności.

Główny organizator projektu – Stowarzyszenie „Jagello 2000” udostępnia na potrzeby konkursu stronę internetową (www.project-aliante.org), która zawiera informacje – w językach narodowych – dotyczące przebiegu konkursu. Ponadto dla polskich uczestników dostępna jest strona www.aliante.sea-ngo.org, gdzie można uzyskać informacje na temat organizacji tego konkursu w naszym kraju. Informacja o konkursie została też rozesłana pocztą do większości szkół ponadgimnazjalnych w Polsce.

Po rozesłaniu informacji do szkół oraz umieszczenie ich na portalach internetowych jak również w czasopiśmie partnerach medialnych konkursu, od 22 stycznia 2007 r. rozpoczęła się pierwsza etap konkursu. Wśród 13 krajów biorących udział w konkursie do pierwszego etapu przystąpiło 2006 dwuosobowych drużyn, w tym z Polski 638 – co jest imponującym wynikiem stanowiącym ponad 30 % wszystkich zarejestrowanych.

Termin nadsyłania odpowiedzi na pytania rundy II minął 15.IV.2007 r. Polska zajęła pierwsze miejsce w ilości przysłanych poprawnych odpowiedzi. Stowarzyszenie otrzymało ponad 140 prac, co w porównaniu z II miejscem – Rumunią – 80 prac, stanowiło imponujący wynik.

Warto zauważyć, że ponad 60% przysłanych odpowiedzi pochodziło od uczestników zamieszkałych w małych miastach oraz na wsiach. Tylko niewielki odsetek stanowiły prace przysłane z największych Polskich miast – Warszawy, Krakowa, Wrocławia. Wielu z uczestników II rundy przyznało, że informacje o konkursie zdobyli za pośrednictwem Internetu.

Zwycięzcy II rundy z każdego kraju, biorącego udział w projekcie, wyjechali na międzynarodowy finał Aliante do brytyjskiej bazy wojskowej w Rheindahlen. Polskę reprezentowała najliczniejsza grupa 20 finalistów (10 dwuosobowych drużyn).

Finał odbył się w dniach 24 – 28 czerwca 2007 i polegał na spełnieniu szeregu testów sprawnościowych przygotowanych przez brytyjskich żołnierzy oraz na sprawdzeniu wiedzy merytorycznej z zakresu wiedzy obowiązującej podczas I i II rundy. Trzy polskie drużyny (sześciu zawodników) zostało laureatami konkursu i wygrało nagrodę główną w postaci wyjazdu studyjnego (wycieczki) do Stanów Zjednoczonych.

Od 25 września do 10 października 40 osób (zwycięzców i koordynatorów Aliante) z całej Europy w tym 7 osób z Polski (6 laureatów oraz koordynator) zwiedzali kolejno w Norfolk bazę wojskową Ocean Naval Air Station oraz Allied Command Transformation NATO, w Waszyngtonie Pentagon, w Lincoln Bazę Gwardii Narodowej, w Colorado Springs Agencję Obrony Przeciwrakietowej (JNIC MDA).

Zakończenie i podsumowanie projektu Aliante 2007 odbyło się na przyjęciu wydanym przez Ambasadora Stanów Zjednoczonych w dniu 19. października. Ambasador Victor Ashe wyraził podziw dla polskich uczniów, życząc im sukcesów na przyszłość. Na przyjęciu obecni byli finaliści i laureaci wszystkich edycji Aliante.

2.8.4. Konkurs na najlepszy agroturystyczny produkt regionalny w 2007 roku

Współpracując z Akademią Rolniczą w Poznaniu i Międzynarodowymi Targami Poznańskimi Sp. z o.o. Fundacja dofinansowuje coroczny konkurs, którego celem jest popularyzacja najbardziej profesjonalnie opracowanych i wdrożonych produktów terytorialnych zrealizowanych na obszarach wiejskich i związanych z turystyką wiejską i agroturystyką.

W 2007 roku uroczyste ogłoszenie wyników nastąpiło w Poznaniu na wrześniowych Targach „Polagra Farm 2007”.

Nagrodę pieniężną w kwocie 5.000 zł, ufundowaną przez Fundację Wspomagania Wsi, otrzymał Międzygminny Związek Turystyczny "Wielkopolska Gościńska" za produkt "Wielkopolska Podkowa - weekend w siodle".

2.9. Wydawnictwa Fundacji

W 2007 roku wydano 3 książki zawierające porady w zakresie wykorzystania Internetu w lokalnym rozwoju: „Metoda e-VITA – jak skutecznie prowadzić informatyzację gminę. Poradnik dla samorządowców”, „Sieć komputerowa w gminie. Wybrane problemy organizacji i zarządzania” i „Strona WWW - po co nam ten kłopot?” oraz „Podręcznik podstawowej obsługi komputera i programu Microsoft Word” Łączny nakład wydanych publikacji to 9.100 egzemplarzy (w tym 4.500 egz. z płytą CD). Książki przekazywano podczas spotkań, konferencji i poprzez wysyłkę pocztową. Publikację „Metoda e-VITA” przesłano do wszystkich wójtów i burmistrzów gmin wiejsko-miejskich.

2.10. SYTUACJA SPÓLEK NALEŻĄCYCH DO FUNDACJI

W 2007 roku Fundacja była większościowym udziałowcem dwóch spółek: ALSYBET Sp. z o.o. i AGROSAK S.A.

Po zapoznaniu się ze stanem finansowym spółki ALSYBET Rada Nadzorcza spółki zaakceptowała wypłatę dywidendy. W przypadku podjęcia decyzji przez Wspólników zgodnej z wnioskiem Zarządu spółki i jej rady nadzorczej Fundacja otrzyma 576.000,00 zł. dywidendy za 2007 r. Wypłata dywidendy nastąpi w maju 2008 r.

W lipcu 2007 roku spółka AGROSAK S.A. sprzedała prawo wieczystej dzierżawy dotychczas do niej należącej działki wraz z budynkami produkcyjnymi za kwotę netto 25,0 mln. zł i kupiła na własność nową działkę wraz z halą produkcyjną i z zapleczem biurowym na terenie Łodzi za kwotę 5.750 tys. zł.

Przeniesienie siedziby spółki ma na celu poprawę jej sytuacji finansowej poprzez zmniejszenie kosztów stałych, a tym samym uzyskanie trwałej rentowności prowadzonej działalności w wysokości ok. 5%.

Spółka rozpocznie swoją działalność w nowej siedzibie od lipca 2008 r. W 2007 roku prowadzone były prace adaptacyjne hal pomieszczeń zaplecza i biur, a w I połowie 2008 r. będą przenoszone maszyny i urządzenia produkcyjne do nowych hal.

Przewiduje się wypłatę dywidendy w wysokości 400.000 zł.

Podstawowe dane charakteryzujące stan spółek podano w poniższej tabeli.

Tabela 3. Charakterystyka stanu finansowego spółek

Wyszczególnienie	Jednostki	ALSYBET Sp. z o. o.			AGROSAK S.A.		
		rok			rok		
		2005	2006	2007	2005	2006	2007
Kapitał zakładowy	tys. zł.	1.249,0	1.249,0	1.249,0	5.890,5	5.890,5	5.890,5
Udział Fundacji	%	61,5	61,5	61,5	99,2	99,2	93,5
Majątek trwały	tys. zł.	1.387,3	1.832,1	2.116,2	11.093,9	9.605,4	10.912,4
Zobowiązania	tys. zł.	137,6	104,4	567,2	8 981,1	7.986,9	5 494,5
Przychody ze sprzedaży	tys. zł.	7.161,9	7.401,8	8.461,8	23.729,5	26 550,5	22.454,0
Zysk netto	tys. zł.	1.393,7	1.395,4	1.456,4	-612,6	-476,8	14.206,7
Liczba zatrudnionych	osób	22	21	23	235	200	189

3. Finanse

Przychody

dotacje i darowizny	4 563 096,40
% a vista	13 529,48
% od lokat terminowych	357 458,07
% od papierów wartościowych	3 261 222,70
% ustawowe otrzymane	158 666,62
różnice kursowe	919 438,09
spisane drobne salda	373,26
spłaty należności zasądzonych i spornych	122 553,56
zwrot przez dłużników kosztów sądowych i komorn.	34 832,79
otrzymane dywidendy	768 000,00
ze sprzedaży akcji AGROSAKU	403 767,00
ze sprzedaży środków trwałych	9 000,00
Zwroty dotacji wypłaconych w poprzednich latach	68 148,36
wynagrodzenie płatnika	1 355,71
spłaty pożyczek	18 097 598,32
Razem przychody	28 779 040,36

Przeznaczenie środków

realizacja celów statutowych	23 838 057,48
koszty ogólnoadministracyjne	1 701 587,43
spłata pożyczki PL-480 i odsetek	2 937 464,84
różnice kursowe	7 085,41
inne koszty finansowe	75 637,13
% ustawowe zapłacone	4 062,00
zapłacone składki na rzecz innych organizacji	17 091,77
opłaty sądowe i komornicze	9 326,07
zwrot dotacji do ANR	11 178,20
pozostałe koszty operacyjne	243,90
zakup śr. trwałych i wart. niematerialnych.i prawnych	177 306,13
zapłacony podatek dochodowy za 2007 r.	0,00
Razem	28 779 040,36

Zatrudnienie i wynagrodzenia

Zatrudnienie na 31.12.2007 r.

Stanowisko	w osobach	w etatach	średnioroczne w etatach
Przewodniczący Rady	1,00	0,20	0,20
Prezes	1,00	1,00	1,00
Członkowie Zarządu	2,00	2,00	1,97
Razem Zarząd	4,00	3,20	3,17
Główny Księgowy	1,00	1,00	1,00
Główni specjaliści	7,00	5,75	5,73
Specjaliści	6,00	6,00	6,00
Sam. Pracownicy	15,00	13,50	12,78
Pomocn. Pracownicy	2,00	1,50	1,11
Sprzątaczką	1,00	0,50	0,50
Razem pracownicy	32,00	28,25	27,12
Ogółem	36,00	31,45	30,29

Wynagrodzenia osobowe wypłacone w 2007 r. 2 967 924,18

Wynagrodzenia wypłacone Członkom Zarządu i Przewodniczącemu Rady Fundacji 49 508,50
    średnie zatrudnienie zarządu w etatach 3,17
    przeciętne m-czne wynagrodzenie zarządu 13 012,84
Wynagrodzenia za posiedzenia Rady Fundacji 8 975,00
Wynagrodzenia z umów zleceń i o dzieło 253 420,00

Realizacja celów statutowych

Pożyczki preferencyjne udzielone w 2007 r. przez Fundację w ramach działalności statutowej:

Mała retencja	1 613 338,29
Mikropożyczki za środków PL-480	11 169 000,00
Mikropożyczki ze środków PARP	733 000,00
Razem	13 515 338,29

Programy szkoleniowe

kluby przedszkolaka	2 328 692,89
programy EDUKACYJNE	277 468,38
program E-VITA	1 166 088,05
programy - KONKURSY	577 769,73
program EQUAL	1 368 851,64
program FIO	348 683,42
Programy mikropożyczkowe	1 054 778,41
Inne programy	128 660,47

Pomoc finansowa bezzwrotna 7 144 567,23

Inwestycje finansowe na dzień 31.12.2007 r.

lokaty w bankach	18 158 354,41
lokaty w papierach wartościowych	119 061 763,83

Środki trwale i wartości niematerialne i prawne zakupione w 2007 r. dla działalności statutowej

komputery szt.8	50 059,13
3 samochody OPEL ASTRA	123 099,00
Licencja na program komputerowy Pro 2003 Win 32	4 148,00
Aktywa na dzień 31.12.2007 r.	172 309 227,76

Zobowiązania

	39 526 072,14
z tego: pożyczka PL-480	21 384 873,28
z tyt. dostaw	61 634,83
pozost. zobow. wobec pracowników	1 209,39
wobec budżetu w ramach progr.PAOW	370 911,12
wobec budżetu w ramach progr.FIO	9 190,81
wobec budżetu w ramach progr.EQUAL	1 161 114,14
pozostałe zobowiązania	1 296 676,61
rozliczenia międzyokr. przychodów	15 046 695,42
fundusz świadczeń socjalnych	193 766,54

Podatki

Podatek dochodowy od osób prawnych za 2007 r.

podatek należny	0,00
podatek wpłacony w 2007 r.	0,00
do zwrotu/zapłaty	0,00

Zeznanie zostało złożone w Urzędzie Skarbowym w obowiązującym terminie.

Podatek VAT od importu usług elektronicznych w 2007 r.

podatek należny	2 331,00
podatek wpłacony w 2007 r.	2 331,00
do wpłaty	0,00

Deklaracje zostały złożone w Urzędzie Skarbowym w obowiązujących terminach.

Podatek VAT od zakupów z środków pomocowych z międzynarodowych instytucji finansowych w 2007 r.

podatek naliczony	6 200,00
podatek zwrócony w 2007 r.	5 455,00
do zwrotu przez Urząd Skarbowy w 2008 r.	745,00

Deklaracje zostały złożone w Urzędzie Skarbowym w obowiązujących terminach.

Podatek dochodowy od osób fizycznych za 2007 r.

potrącony z wynagrodzeń	437 635,00
pobrane wynagrodzenie płatnika	1 313,00
wpłacono do Urzędu Skarbowego w 2007 r.	436 322,00
do wpłaty	0,00

Deklaracja i informacje zostały przekazane do Urzędów Skarbowych w obowiązujących terminach.

Składki z tyt. ubezpieczeń społecznych, zdrowotnych i Funduszu Pracy za 2007 r.

potrącone ubezpieczonym	618 176,37
obciążające płatnika	439 450,50
wypłacone świadczenia	42 742,60
wynagrodzenie płatnika	42,71
wpłacono do ZUS w 2007 r.	1 014 841,56
do wpłaty	0,00

Wykaz współpracujących banków

Rachunki bieżące:

- BISE III Oddział, ul. Dubois 5a, 00-184 Warszawa
rach. nr 73137010370000170140212700 oraz 55137010370000170640212716
- Bank Gospodarstwa Krajowego I/O w W-wie, Al. Jerozolimskie 7, 00-955 Warszawa
rach. nr 37113010170200000000168424

Rachunek funduszu świadczeń socjalnych:

- BISE III Oddział, ul. Dubois 5a, 00-184 Warszawa
rach. nr 59137010370000174140212719

Rachunki powiernicze:

- ING Bank Śląski, Warszawa Pl. Trzech Krzyży 10/14, 00-950 Warszawa
rach. nr 71105000861000002273650214 oraz 85105000861000002273648119

- ABN AMRO Bank S.A., ul 1-go Sierpnia 8A, 02-134 Warszawa
rach. nr 56167000040000643991051775 oraz 49167000040000639491055878
- POL bank EFG, ul. Mokotowska 19, 00-560 Warszawa
rach. nr 88234000090030218000000073
- BZ WBK AIB Asset Management SA, Pl. Wolności 16, 61-739 Poznań
rach. nr 83109018670000000083421037

Rachunki dla obsługi programów Fundacji:

- ING Bank Śląski, Warszawa Pl. Trzech Krzyży 10/14, 00-950 Warszawa
rach. nr 37105000861000002273650438   92105000861000002273651485
          26105000861000002273650636   58105000861000002273651709
          94105000861000002273650867   39105000861000002273651857
          18105000861000002273651071   79105000861000002273651446
          06105000861000002273651287
- DnB NORD III Oddział, ul. Dubois 5a, 00-184 Warszawa
rach. nr 55137010370000170640212716   19137010370000170140212702
          89137010370000170140212703   40137010370000170140212712
          46137010370000170140212701   94137010370000370140212700 (USD)
          62137010370000170140212704   61137010370000270140212717 (EURO)
          83137010370000170140212714   34137010370000270140212718 (EURO)
          13137010370000170140212713   51137010370000170140212708
          78137010370000170140212707   08137010370000170140212706
          24137010370000170140212705   94137010370000170140212710
          6713701037000017012711